

Undervisningsressurser - Plastutfordringen

Fordelene med plast er mange. Det er også et materiale som er billig og enkelt å lage. Dette har ført til en eksplosjon i bruken av plast verden over. Kombinert med en avfallshåndtering som ikke takler omfanget av alt søppelet vi skaper, har plastforsøpling blitt et stort miljøproblem. Gjennom Plastutfordringen ønsker vi å øke bevisstheten til elever på videregående skole og få dem til å reflektere over plastproblematikken generelt, og eget forbruk.

I dette dokumentet finner dere forslag til refleksjon, oppgaver og samtaler i klassene som kan knyttes til Plastutfordringen. Noen av spørsmålene er relevante i flere undervisningsfag, med ulik vinkling. Dokumentet er delt opp i temaer, med linker til relevant materiell. Framtiden i våre hender har en serie på 14 korte videosnutter om plast. Disse kan vises i klasserommet, eller deles med elevene i intern kommunikasjonskanal. I tillegg har vi en rapport om plast med masse nyttig informasjon, både om plast, problemer knyttet til plast og hva man som enkeltpersoner kan gjøre for å redusere forbruket sitt.

Hvordan det legges opp i praksis, hvilke ressurser som tas i bruk og i hvilken rekkefølge man snakker om hva, er opp til hver enkelt skole og lærer. I tillegg oppfordres lærerne til å aktivt bruke informasjonen i Ducky-utfordringen, hvor dere finner lenker til nettsaker, rapporter og generell fakta om plast knytta til hvert plasttiltak. En mulighet er å trekke frem en plast-aktivitet fra utfordringen og be elevene diskutere, reflektere og undersøke nærmere.

Innhold

Oversikt over temaer og materiell	3
Hva er plast?	4
Naturfag/kjemi	4
Norsk/samfunnskunnskap	4
Tverrfaglig	5
Plast, klima og miljø	5
Naturfag	5
Samfunnskunnskap/samfunnsgeografi	6
Norsk	6
Kroppsøving	6
Hva bruker vi all plasten til, og hvorfor?	7
Tverrfaglig	7
Naturfag	8
Samfunnskunnskap	8
Norsk	8
Avfallshåndtering og resirkulering	9
Samfunnskunnskap	9
Norsk	9
Hva kan vi gjøre?	10
Samfunnskunnskap/samfunnsøkonomi	10
Kroppsøving	10
Norsk	10
Livsløpsanalyse	11
Tilleggsressurser	12

Oversikt over temaer og materiell

<u>Hva er plast?</u>	<p>Video 1 Plast er overalt rundt oss, men hva er det egentlig?</p> <p>Video 4 Plastpilene på plastprodukter - Hva forteller de oss?</p> <p>"Et hav av plast" Tabell 1 (s. 11) Tabelloversikt over ulike typer plast, egenskaper, bruk, muligheter for gjenvinning og potensiell problematikk.</p> <p>"Et hav av plast" Kap. 4 (s.12-15) Kapittel 4: Plastforvirringen Informasjon om bioplast, nedbrytbar- og komposterbar plast.</p>
<u>Plast, klima og miljø</u>	<p>Video 2 Plast på avveie</p> <p>Video 8 Mikroplast</p> <p>Video 10 Plast et klimaproblem?</p> <p>"Et hav av plast" Kap 3. (s. 8-11) Kapittel 3: Så hva er egentlig så galt med plast?</p> <p>"Et hav av plast" Kap. 2 (s. 6-7) Kapittel 2: Plastens fortrefelighet</p>
<u>Hvorfor bruker vi så mye plast?</u>	<p>Video 6 Plast i ting</p> <p>Video 7 Vi kler oss i plast - bruken av plast i klær</p> <p>Video 9 Overforbruk av plast</p> <p>Video 12 Mat uten plast?</p> <p>"Et hav av plast" Kap. 2 (s. 6-7) Plastens fortrefelighet</p>
<u>Avfallshåndtering og resirkulering</u>	<p>Video 3 Hvem forsøpler?</p> <p>Video 4 Plastpilene på plastprodukter - Hva forteller de oss?</p> <p>Video 5 Kildesortering</p> <p>"Et hav av plast" Tabell 1 (s. 11) Tabelloversikt over ulike typer plast, egenskaper, bruk, muligheter for gjenvinning og potensiell problematikk.</p> <p>sortere.no Portal med informasjon om gjenvinning og avfallshåndtering i norske kommuner.</p>
<u>Hvordan kan vi redusere plastforbruket?</u>	<p>Video 11 På handleturn uten plast</p> <p>Video 13 Gummigranulat på avveie</p> <p>Video 14 Håndavtrykk</p> <p>"Et hav av plast" (s23-24) Hva kan vi gjøre? Tiltaksliste - privatpersoner</p>

Hva er plast?

[Plast er syntetisk eller menneskeskapt polymer](#) – eller langkjedede molekyler laget hovedsakelig av hydrogen og karbon (hydrokarboner) med tilsetningsstoffer for å fremme forskjellige egenskaper. Selv om plast kan dannes av omtrent hvilken som helst type organisk polymer, framstilles det aller meste av industriell plast fra oljeprodukter – altså fossile råvarer – fordi det er billig. Plast nedbrytes også veldig sakte, og bryter av i det vi kaller mikroplast. Plast kan vare i 600 år før det blir brutt ned.

Med økt fokus på miljøutfordringene til plast blir det nå produsert mer bioplast, nedbrytbar- og komposterbar plast enn tidligere, men alle disse begrepene kan også være med på å skape forvirring.

Materiell	Video 1	Plast er overalt rundt oss, men hva er det egentlig?
	Video 4	Plastpilene på plastprodukter - Hva forteller de oss?
	"Et hav av plast" Tabell 1 (s. 11)	Tabelloversikt over ulike typer plast, egenskaper, bruk, muligheter for gjenvinning og potensiell problematikk.
	"Et hav av plast" Kap. 4 (s.12-15)	Kapittel 4: Plastforvirringen Informasjon om bioplast, nedbrytbar- og komposterbar plast.

Naturfag/kjemi

- Hva er polymerer/plast?
- Hvor finner vi polymerer?
- Hvordan brytes plast ned?
- Hva er forskjellen på termoplast og herdeplast?
- Hva er bioplast? Hva vil det si at plast er nedbrytbar? Hva vil det si at plast er komposterbar? Diskuter forskjellene.
- Be elevene om å ta med ulike plastprodukter til skolen (emballasje, plastflasker og -korker, bokser, kjøkkenredskaper, leker e.l.). I grupper kan de gå gjennom plastproduktene og finne ut av hva slags type plast de er laget av og egenskapene til plasten i de ulike produktene. Hvilke produkter kan materialgjenvinnes (resirkuleres)?

Norsk/samfunnskunnskap

- Be elevene søke opp plastprodukter som markedsføres som miljøvennlige, enten fordi de er produsert av gjenvunnet plast, bioplast, er nedbrytbar eller komposterbar. Hvordan fremstilles dette i markedsføringen (reklamebilder/annonser/video)? Hva slags retoriske grep brukes? Oppfatter elevene markedsføringen som villedende? Kommer det klart fram på produktets hjemmesider hvordan et komposterbart plastprodukt skal sorteres som avfall, eller at bioplast oppfører seg på akkurat samme måte som vanlig plast?

Tverrfaglig

- Hva er noen av fordelene og ulempene med polymerer produsert av organisk materiale? Dette spørsmålet kan diskuteres med ulik innfallsvinkel og fokus avhengig av fag. Stikkord: Miljø, klimagassutslipp, arealbruk, matsikkerhet, bærekraft.

Plast, klima og miljø

Plast blir ofte referert til som ett av vår tids største miljøproblemer: vi ser hvaler med magen full av plast, plastøyer som flyter i havet og overfylte søppeldeponier. Mikroplast er overalt, dyr og mennesker får i seg mikro- eller nanoplast hver eneste dag, uten at vi enda vet nok om konsekvensene.

Men er plast også et klimaproblem? Det kreves ca 2 kilo olje for å produsere ett kilo plast. Det er estimert at plastproduksjon og forbrenning av plast bidrar til ca 400 millioner tonn CO₂ årlig globalt. I Norge bruker vi ca. [900 000 tonn plast](#) i året.

Samtidig kan plastbruk være med på å redusere klimagassutslipp, blant annet ved lettere vekt på varer som fører til mindre klimagassutslipp, og redusert matsvinn.

Materiell	Video 2	Plast på avveie
	Video 8	Mikroplast
	Video 10	Plast et klimaproblem?
	"Et hav av plast" Kap 3. (s. 8-11)	Kapittel 3: Så hva er egentlig så galt med plast?
	"Et hav av plast" Kap. 2 (s. 6-7)	Kapittel 2: Plastens foretrekkelighet

Naturfag

Plast og marin forsøpling

Verden plastavhengighet skaper store mengder avfall og [19-23 millioner tonn](#) plast slippes ut i hav og innsjøer hvert år.

- Hvordan havner plasten i havet?
- Hvordan påvirker plast marine økosystemer?
- Hvordan påvirker plast fisk og marint liv?
- Hvilke dilemmaer rundt ressursutnyttelse finnes knyttet til plast?
- Hvordan påvirker havstrømmene plastforsøplingen i havet?

Mikroplast

- Hva er mikroplast?
- Hvordan brytes plast opp til mikroplast?
- På hvilken måte er mikroplast skadelig for natur og dyreliv?
- Hva skjer når for eksempel fisk får i seg mikroplast? Hvilken effekt har dette videre oppover i næringskjeden?
- Hva skjer med mennesker når vi får i oss mikroplast?
- Hva vet vi om mikroplast og miljøgifter?

Plast og klima

- Hva skjer med plast når det brennes?
- Hva skjer med plast når det blir liggende på deponier?
- Hvilken påvirkning har plast på drivhuseffekten?

Samfunnskunnskap/samfunnsgeografi

Plast og marin forsøpling

- Hvorfor havner så mye plast på avveie?
- Hvorfor er dette et problem?
- Hvorfor snakker vi så mye om plast i *havet* - og hvordan kommer plasten seg dit?
- Ti elver - åtte av dem i Asia, to i Afrika - står for 90% av plastutslippet ut i havet. Hvordan påvirker dette folk i alle verdensdeler?
- Finnes det noen globale avtaler for å forhindre plast på avveie?

Mikroplast

- Hvordan har bilen påvirket oss mennesker, samfunn og miljøet?
- Kan vi gjøre noe for å redusere bilbruken, og hvilke effekter vil dette ha?

Plast og klima

- Hvorfor er plast også et klimaproblem?
- Hvordan påvirker de ulike leddene av plastens verdikjede de ulike dimensjonene av et bærekraftig samfunn?

Norsk

Mikroplast

- Bruk ulike sjangre til å informere en bestemt målgruppe om mikroplastutslipp fra bildekk. Kanskje dere skriver et informerende dikt som dere legger under vindusviskeren til alle bilene på parkeringsplassen?

Kroppsøving

- Plogging: En aktivitet der man jogger og plukker plast samtidig. Man kan for eksempel legge opp til en lagkonkurranse der man kombinerer bruk av kart og kompass med å plukke søppel på veien.

Hva bruker vi all plasten til, og hvorfor?

I 1950 ble det produsert rundt 2 millioner tonn plast årlig i verden. I dag nærmer vi oss [400 millioner](#) tonn plast produsert, og dette tilsvarer 10% av verdens oljeproduksjon. Det tilsvarer vekten til omtrent 2/3 av verdens befolkning. Denne enorme veksten skyldes i stor grad et enormt overforbruk og overgangen fra flerbruksvarer til engangsprodukter. Hva bruker vi egentlig all denne plasten til, og hvorfor?

Materiell	Video 6	Plast i ting
	Video 7	Vi kler oss i plast - bruken av plast i klær
	Video 9	Overforbruk av plast
	Video 12	Mat uten plast?
	"Et hav av plast" Kap. 2 (s. 6-7)	Plastens fortrefelighet

Hjemmelekse 1 – Plast i hjemmet

Skriv en liste over ting du har i huset som er laget av plast, på kjøkkenet, badet og stua.

- Hvor mange ting fant dere?
- Hva er fordelene med noen av disse produktene?
- Hva kunne vi klart oss uten?

Hjemmelekse 2 – Plast i klær

1) Tell alle klesplaggene du har i skapet ditt.

2) Sjekk merkelappen på klesplaggene og noter dere hva klærne deres er laget av

- Hva er klærne deres laget av?
- Fant dere plast i klærne?
- Hva skjer når vi vasker disse plaggene?
- Var det lett å finne ut av om klærne var laget av plast? Var informasjonen lett tilgjengelig?

Tverrfaglig

Plast i klær

Hvor kommer klærne våre fra og hvilken effekt har dette på klima, miljø og det solidariske perspektivet? Hvordan påvirker vårt forbruk av klær i Norge mennesker i andre deler av verden?

Her kan man ha veldig mange ulike innfallsvinkler avhengig av fag. Alt fra miljø- og klimakonsekvenser til samfunnsmessige problemstillinger.

Hva er miljøkonsekvensene ved bruk av ulike materialer i produksjon av klær?

Hva slags påvirkning kan plast og mikroplast i havet ha på tilgangen til marine ressurser, hvilken konsekvens kan dette ha i ulike samfunn i verden og på matsikkerheten?

Hvilken innvirkning kan prispress ha på materialbruk i klær, og lønn- og arbeidsvilkår for tekstilarbeidere?

Plast og mat

Dra på feltarbeid i nærmeste matbutikk og undersøk om noen produkter som nå er pakket i plast kunne egnet seg til å ha i løssvekt? Hvorfor, hvorfor ikke? Forsøk å spørre noen som jobber i butikken om de har noen svar, eventuelt hva med å skrive et leserinnlegg om det?

Naturfag

- Drøft hvordan bruken av plast har påvirket energiproduksjon og energibruk, og hvilken effekt dette har på miljøet lokalt og globalt.
- Hvorfor har vi plast rundt mat? Hva beskytter det mot og hvordan? Hvilke matprodukter er det en fordel at er pakket inn i plast for å unngå matsvinn?
- Hva er fordelene og ulempene ved å pakke maten vår inn i plast?
- For de ulike yrkesfagene kan man se på konkret bruk av plast knytta opp mot det yrkesfaglige. Diskuter gjerne nytteverdien av plast, mulig problematikk, fordeler og ulemper med eventuelle alternativer, og hvordan plastavfall vanligvis håndteres i relatert bransje.

Samfunnskunnskap

- Hvordan har teknologien utviklet seg takket være plast - hvordan har dette påvirket mennesker, samfunn og natur?
- Hvilken sammenheng har framstillingen av "det moderne liv" med det økende plastforbruket å gjøre?
- Hvordan har plastforbruket påvirket de ulike dimensjonene av en bærekraftig utvikling?
- Hvilke sektorer bruker mest plast?
- Er det forskjell på engangsplast og produkter vi kan bruke flere ganger?
- Hva er fordelene og ulempene med plast, og hvilken type plast kan vi klare oss uten?
- Hvordan påvirker reklame, direkte og indirekte gjennom for eksempel sosiale medier og influensere, forbruket og selvbildet vårt? Har elevene noen eksempler på Tik-tok, eller Instagram-kontoer som har stor påvirkningskraft?

Norsk

- Skriv en oppfordring til produsenter om å redusere bruken av plast på sine produkter basert på hva dere fant på butikk-utflukten.

Avfallshåndtering og resirkulering

“Det er enkelt å kildesortere plast”! Eller? Hva skjer egentlig med plasten? Er det egentlig noen vits i å kildesortere? I Norge er det kun *plastemballasje* som skal i sorteres ut separat fra restavfallet. Dette fordi det er emballasjeprodusentene som har avtale med myndighetene og finansierer de ulike returordningene. På sortere.no kan dere se hvordan plast skal sorteres i deres kommune.

På verdensbasis er det de rikeste landene som genererer mest plastavfall per person, men blant annet på grunn av dårligere avfallshåndtering er det allikevel lavinntektsland som står som de verste plastforsøplerne.

Materiell	Video 3	Hvem forsøpler?
	Video 4	Plastpilene på plastprodukter - Hva forteller de oss?
	Video 5	Kildesortering
	"Et hav av plast" Tabell 1 (s. 11)	Tabelloversikt over ulike typer plast, egenskaper, bruk, muligheter for gjenvinning og potensiell problematikk.
	sortere.no	Portal med informasjon om resirkulering og avfallshåndtering i norske kommuner.
	NRK	Folkeopplysningen: Episode 1 sesong 6 (2020) «Kildesortering» Debatten: 25.08.20 «Hvorfor kildesortere?»

Samfunnskunnskap

- Hvorfor sender vi søpla vår til andre land?
- Hva gjør dette med samarbeid på tvers av land?
- Hvorfor er det fortsatt viktig å kildesortere?
 - Hva er klimaeffekten?
 - Hva er miljøeffekten?
 - Hva er signaleffekten?
- Hvilken plast kan vi kildesortere, og hva skjer med den vi ikke kildesorterer?
- Hva kan vi gjøre for å gjøre systemet bedre?
- Hvilken type kildesortering har vi i kommunen og hvor sender vi plastsøppelet vårt?

Norsk

- Se klippet 2:50-3:37 i [episode 1 sesong 6 \(2020\) «Kildesortering»](#), hvilke retoriske virkemidler og appellformer har blitt brukt i formidlingen av viktigheten av å resirkulere?
- Hva kan politikerne gjøre, og hvordan kan vi påvirke dem?
- Lag en debatt der dere bruker det dere har lært av å følge med på debatten om kildesortering.
- Hvilken type kildesortering har vi i kommunen og hvor sender vi plastsøppelet vårt? Elevene kan kanskje skrive en epost eller kontakte det kommunale avfallsselskapet og fortelle hva dere mener bør forbedres.

Hva kan vi gjøre?

Hva kan vi som enkeltpersoner egentlig gjøre?

Materiell	Video 11	På handletur uten plast
	Video 13	Gummigranulat på avveie
	Video 14	Håndavtrykk
	"Et hav av plast" (s23-24)	Hva kan vi gjøre? Tiltaksliste - privatpersoner

Hjemmeoppgave – veien videre

- Lær en venn, mor, far, bror eller andre noe om plast du har lært i løpet av de to ukene du har deltatt i Plastutfordringen.
- Utfordre en venn til å gjøre et tiltak som reduserer plastforbruket eller plastforsøplingen.
- Arranger en strandryddedag, eller et annen arrangement der man fokuserer på å redusere plast eller rydde plastsøppel.

Samfunnskunnskap/samfunnsøkonomi

- Hvordan oppstod "plastposeavgiften" og hva går inntektene til?
- Hva går den nye loven om engangsbruk av plast ut på og hva var prosessen for å få den gjennom?
- Reflekter over hvordan slike incentiver kan bidra til en bærekraftig utvikling.
- Beskriv hvordan det politiske systemet påvirker plastproblemene vi møter i dag. Hva kan politikerne gjøre for å bedre det, og hva kan vi som enkeltpersoner gjøre?

Kroppsøving

- Spill fotball og snakk om gummigranulat i pausen, før eller etter kampen. Sjekk om noen har fått gummigranulat i sokkene, skoene eller festet på klærne. Ha en diskusjon rundt hvordan elevene tror at mikroplasten/gummigranulatene spres fra fotballbanen.
- Ha en quiz om ulike fakta knyttet til gummigranulat. Del opp i lag, der hvert gale svar gir en løperunde rundt fotballbanen eller lignende.

Norsk

- Bruk det dere fant på fotballbanen i gymtimen og skriv et brev eller et notat dere presenterer, til lagleder eller baneleder for å fortelle dem om problemet og oppmuntre dem til å sette inn tiltak for å forhindre gummigranulat på avveie.
- Basert på alt du har lært de siste to ukene: Skriv et brev til en politiker, næringslivsaktør, eller produsent om å redusere plastforbruket, eller skriv en tale som dere presenterer for ordføreren, en politiker, på et politikermøte eller lignende.

Livsløpsanalyse

For å få elevene til å reflektere mer rundt hva slags påvirkning plast har på miljøet og hvor bærekraftige ulike plastprodukter er, kan de gjennomføre en livsløpsanalyse ([LCA](#)). I en livsløpsanalyse følger man et produkt gjennom hele livssyklusen til produktet: fra utvinning av råvare, via produksjon og frakt, bruk og til slutt resirkulering eller avfall. Målet er å se miljøkonsekvensene gjennom hele produktets levetid og hvor i livsløpet dette skjer. Når vi vet det, er det lettere å sette i verk tiltak og gjøre endringer der det hjelper mest. I tillegg kan man spørre seg om den billige prisen faktisk reflekterer (miljø)kostnadene ved å produsere produktet.

I en standard livsløpsanalyse er det klima og miljøkonsekvensene man ser på, men man kan også utvide begrepet til å samtidig se på blant annet menneskerettigheter, arbeidsvilkår og hvordan økonomiske samfunnsmodeller er med på å påvirke disse.

Be elevene, gjerne i mindre grupper, gjennomføre livsløpsanalyser av produkter som inneholder plast. Dette kan gjennomføres i timen, hvor elevene grovt skisserer opp reisen til et produkt og hvilke problemstillinger og miljøutfordringen som kan være i hvert ledd. Når dette er gjort kan elevene i plenum diskutere hva de har kommet fram til. Eventuelt kan man lage en mer omfattende hjemmeoppgave med skriftlig innlevering eller muntlig presentasjon.

For å synliggjøre at plast ikke bare er én ting, at det faktisk er et materiale med stor nytteverdi og at overforbruk, dårlig ressurseffektivitet og problemer med avfallshåndtering er noe av hovedproblemet, kan det være fint at hver gruppe fokuserer på ulike plastprodukter.

Eksempler på produkter som kan analyseres

- Engangsplast, som plastemballasje, plastposer eller plastbestikk
- Plastredskaper (f.eks. kjøkkenredskaper)
- Klær laget av syntetiske fiber
- Fiskegarn eller trål
- Plastleker
- Gummidekk
- Produkt laget av bioplast eller komposterbar plast

Eksempler på aspekter man kan se på

- Klimagassutslipp (f.eks. ved produksjon, frakt, forbrenning)
- Vannforbruk
- Forurensning og miljøgifter
- Naturødeleggelse/avskoging (f.eks ved oljeleting eller produksjon av biomasse)
- Arbeidsvilkår og -rettigheter
- Menneskerettigheter
- Samfunn, demokrati og politikk
- Markedsføring

Eksempler på ledd i prosessen man kan analysere

- Utvinning av råmateriale: Hva slags råmateriale trengs, hvordan og hvor utvinnes det og hvilke miljøkonsekvenser og annen problematikk ser vi?
- Frakt og transport i alle ledd

- Produksjon av plast polymer
- Produksjon av produkter laget av plast
- Forbruk: Hva bruker vi produktet til og hvorfor, hvor lenge varer det, finnes det alternativer, er det problematikk knyttet til bruk, for eksempel med utslipp av mikroplast?
- Avfall: Hva skjer med plasten når vi er ferdig med å bruke produktet?

Tilleggsressurser

Dokumentarer om plast

[NRK – Plasthavet](#)

Dokumentarserie. Tre episoder på 37-45min. Språk: norsk – norske undertekster.

Norsk dokumentarserie om plast. Hver episode tar for seg ulike aspekter ved plastforsøpling i havet. Ser på hvordan plasten havner der, omfanget og noe av det vi i dag vet om konsekvensene. Episode 2 ser på plastens påvirkning på dyreliv--både hva som skjer når fisk og fugl får i seg plast, plast som en del av næringskjeden, og hvordan dyrene tar i bruk plast som materiale--og er spesielt relevant for naturfag. I denne tabellen ligger det også noen forslag til kortere utdrag fra dokumentarserien på konkret tematikk.

[NRK – Planet Plast](#)

Dokumentarserie. Fire episoder på rundt 40min. Språk: norsk – norske undertekster.

	<p>Line tar en titt på noen av problemene knyttet til plast og blir konfrontert med sitt eget plastforbruk i løpet av serien. En mye mer humoristisk, uhøytidelig og lettfordøyelig tilnærming til plast enn en del andre dokumentarer om temaet. Hver episode er delt opp i underdeler som gjør det lett å orientere seg i serien og episodene.</p>
Hva er plast?	<p>NDLA – Forsøk: Lag din egen bioplast</p> <p>NDLA – Forsøk: Finn mikroplast i kosmetikk</p> <p>NDLA – Hva er plast og hvorfor er den problematisk?</p> <p>TED-Ed – A brief history of plastic Video. Lengde: 5min 33sek. Språk: engelsk – norske undertekster. Animert video med kort introduksjon til hva plast er og plastens historie.</p>
Plast i havet og naturen	<p>UiB - Ressursside: Plast i havet Ressursside på nett</p> <p>WWF - Hav og Plast Ressursside på nett</p> <p>NRK – Plasthavet, episode 1, introduksjon Video (utdrag). Lengde: 5min. Språk: norsk – norske undertekster. Introduksjonssekvensen til «Plasthavet» gir et veldig illustrerende bilde av plastforsøplingen som finnes langs vår egen kystlinje. Viser også eksempler på hvordan larvene til vårfluer nyttiggjør seg mikroplasten den finner i omgivelsene.</p> <p>Miljødirektoratet - Norske landbaserte kilder til mikroplast Kartlegging av landbaserte mikroplastkilder i Norge og oppdatering av utslippsestimater.</p>
Politiske tiltak	<p>WWF, Framtiden i våre hender og Naturnvernforbundet – Fra strategi til handling Rapport: Inneholder oppsummert informasjon om plastproblematikken og presenterer konkrete, politiske forslag til endring.</p> <p>Miljødirektoratet - Plastprodukter: Forbud og merkekrav for engangsplast Informasjonsportal: Informasjon om EUs direktiv om plastprodukter.</p> <p>WWF – En global avtale for å stanse plast i havet Informasjonsside om forslaget til en bindende global avtale for å redusere plastutslipp i havet.</p> <p>Regjeringen - Enighet om global avtale mot plastforurensing</p>
Plast, tekstiler og mote	<p>NRK – Planet Plast, episode 3, del 4.-6. Video (utdrag). Lengde: ca. 11min. Line prøver å finne ut hvor miljøskadelig jakka hennes av fuskepels er. Utdraget ser på mikroplast i klær og hvor mye plastfiber som faktisk blir skylt ut i havet når vi vasker dem.</p> <p>Framtiden i våre hender - Strengere plastpolitikk for klesbransjen Nettartikkel</p> <p>Framtiden i våre hender - Hvordan havner brukte klær i ørkenen i Chile? Nettartikkel</p> <p>Framtiden i våre hender – Slik unngår du klær av plast Nettartikkel – Oversikt over fibertyper og hvilke som er laget av plast</p> <p>Framtiden i våre hender – Fem plagg i året, tar du utfordringen? Nettartikkel</p> <p>Framtiden i våre hender – Hva er den beste måten å kvitte seg med klær på? Grønne tips</p> <p>ABC - Dead white man's clothes Interaktiv nettartikkel med bilder og video. Engelsk. Ser på konsekvensene av rask mote, klær av dårlig kvalitet og hvordan brukte klær fra rike land havner på gigantiske søppeldynger i Ghana og forsøpler naturen.</p>

Avfallshåndtering,
resirkulering og
sirkulærøkonomi

[The Story of Stuff - The Story of Plastic \(Animated Short\)](#)

Video. Lengde: 4min 15sek. Språk: engelsk - bl.a. engelske og danske undertekster.
Kort animasjonsfilm som oppsummerer en del av problemstillingene rundt produksjon, bruk og overforbruk av plast og avfallshåndtering. Går forbi det vanlige fokuset på plast i havet og ser problemet og løsningen i en større sammenheng.

[NRK Skole – Pant for naturen](#)

Video. Lengde: 7min 26sek. Språk: norsk - norske undertekster.
«På verdensbasis forbruker vi 500 milliarder plastflasker i året. Det er et enormt stort tall, og over hele verden havner altfor mange av disse flaskene som søppel ut i naturen.
I Norge havner færre plastflasker ut i naturen, og hovedgrunnen til dette er det velutviklede pantsystemet vi har her i landet. Dette lærer du mer om i denne filmen!»

[NRK Skole – Fra avfall til ressurser](#)

Video. Lengde: 6min 22sek. Språk: norsk - norske undertekster.
«Alt som forbrukes blir før eller siden til søppel. Avfallssystemene i Norge fungerer bedre enn i mange andre land, og mye av det vi kaster gjenvinnes og brukes på nytt, og produkter som inneholder giftige stoffer tas hånd om på en trygg måte. Sånn har det ikke alltid vært her hos oss, og sånn er det dessverre ikke i mange andre land i verden.»

[NRK Skole – Fra bruk og kast til sirkulærøkonomi](#)

Video. Lengde: 6min 44sek. Språk: norsk – norske undertekster.
«Verdens naturressurser er under økt press. I framtiden vil vi oppleve begrenset tilgang til flere materialer på grunn av økt befolkning og høyere forbruk. Det er helt avgjørende at vi lærer oss å bruke naturressursene langt mer effektivt enn i dag. Vi trenger et system der ingenting ender opp som avfall, men heller blir en framtidig ressurser. Dette kaller vi sirkulærøkonomi.»

[Nordic Ocean Watch - TAVAHA](#)

Video. Lengde: 6min 40sek. Språk: norsk - engelske undertekster.
Veldig inspirerende kortfilm om hvordan vi som enkeltpersoner kan bidra og hvor viktig det er å gjøre noe selv om det føles så lite i den store sammenheng. I tillegg er det et eksempel på hvordan man kan gjøre noe gøy og innholdsrikt ut av aktiviteter som bidrar til en mer bærekraftig verden.

[NRK – Plasthavet, episode 3, 9. Mumbai](#)

Video (utdrag). Lengde 6min 45sek. Språk: norsk/engelsk – norske undertekster.
Historien om hvordan én enkelt person satte i gang en folkebevegelse for å rydde en strand for plast i Mumbai. Det begynte med små plastryddedeaksjoner som har utviklet seg til daglig rydding av stranda, nye systemer for avfallshåndtering av plast i området, og masse nye arbeidsplasser.

[NRK – Plasthavet, episode 3, 10. Rydder Lyngøy](#)

Video (utdrag). Lengde 6min 40sek. Språk: norsk/engelsk – norske undertekster.
Ryddedeaksjon på Lyngøy. Inspirerende og nært. Avslutning på dokumentarserien «Plasthavet» og avslutter samtidig med en advarsel om viktigheten av å ta plastproblematikken på alvor og at det er mye vi enda ikke vet om konsekvensene av plastforsøpling.

[Blått Ansvar - Film 4 - Taustump en dråpe i havet](#)

Video. Lengde: 4min 59sek. Språk: norsk - norske undertekster.
Infovideo om plastsøppel i form av avkappa tau fra fiskebåter og om en ungdomsbedrift som prøvde å se på mulige løsninger på problemet. Kan være fin å bruke som utgangspunkt for å se på plastproblematikk i ulike yrkesfag, inkludert handel og service.

[Nordic Ocean Watch - TAVAHA Stories: Helgeland - Postcard from Simen](#)

Video. Lengde 1min 19sek. Språk: norsk – engelske undertekster.
Kort video om en annerledes sommerferie, med seiling og plastplukking langs Helgelandskysten.

Positive historier og
inspirasjon

